

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ
БАТУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ШОТА РУСТАВЕЛІ (ГРУЗІЯ)
РИЗЬКИЙ ПІВНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ЛАТВІЯ)
БАЛТІЙСЬКА МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ (ЛАТВІЯ)
WORLD ASSOCIATION FOR POSITIVE AND TRANSCULTURAL PSYCHOTHERAPY
(НІМЕЧЧИНА)
DARE INNOVATIONS (УГОРЩИНА)
КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ПЕТРИЧЕЙКА
ХАЩІДЕУ (МОЛДОВА)
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»
ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г. С. КОСТЮКА НАПН УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
ЦЕНТР УКРАЇНСЬКО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНІ НАПРЯМИ ЗМІН В УПРАВЛІННІ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я: МОДЕРНІЗАЦІЯ, ЯКІСТЬ, ПСИХОЛОГІЯ ТА КОМУНІКАЦІЯ»

*28 травня 2026 року
м. Одеса, Україна*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Шнайдер Станіслав Аркадійович – в.о. ректора Одеського національного медичного університету; доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України;

Запорожан Валерій Миколайович – голова Вченої Ради Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор, академік НАМН України;

Орабіна Тетяна Миколаївна – заступник генерального директора Центру громадського здоров'я МОЗ України, асистент кафедри менеджменту охорони здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, PhD;

Марічерета Валерія Геннадіївна – перший проректор Одеського національного медичного університету, голова групи експертів МОЗ за напрямом «Акушерство та гінекологія» – експерт-консультант Міністра охорони здоров'я України, доктор медичних наук, професор, академік НАМН вищої освіти України;

Дідманідзе Ібраїм – керівник Центру мов та інформаційних технологій факультету освіти Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Грузія);

Дьякон Роман – президент правління Ризького північного університету, доктор технічних наук, професор, академік (Латвія);

Волков Владислав – ректор Балтійської міжнародної академії, доктор суспільних наук, доцент (Латвія);

Марошевельді Дора – засновниця та генеральна директорка DARE Innovations;

Врабіє Сільвія – кафедра історії та теорії освіти факультету гуманітарних та педагогічних наук Державного університету «Богдан Петричейку Хашідеу», доктор психологічних наук (Молдова);

Борці Вікторія Ігорівна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, доктор економічних наук, професор;

Наконечний Олександр Григорович – президент Академії наук вищої школи України, доктор фізико-математичних наук, професор, академік Національної академії наук України;

Труніна Ірина Михайлівна – завідувач кафедри менеджменту і маркетингу Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, доктор економічних наук, професор;

Векшовець Тетяна Андріївна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, директор ННЦ «Бізнес-школа НМУ імені О. О. Богомольця», доктор медичних наук, професор;

Рудінська Олена Володимирівна – завідувач кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, кандидат економічних наук, доцент;

Храпкіна Валентина Валентинівна – професор кафедри менеджменту, маркетингу та підприємництва Національного університету «Києво-Могилянська академія», доктор економічних наук, професор;

Бабієнко Володимир Володимирович – завідувач кафедри гігієни, медичної екології та громадського здоров'я Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор;

Опря Євген Васильович – завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор;

Литвиненко Ольга Дмитрівна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, доктор психологічних наук, професор;

Сердюк Людмила Захарівна – головний науковий співробітник лабораторії психології особистості імені П. Р. Чамати Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, доктор психологічних наук, професор;

Халік Олена Олександрівна – завідувач кафедри психології Університету Короля Данила, кандидат психологічних наук, доцент;

Кусик Наталія Львівна – начальник навчально-методичного відділу, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, кандидат економічних наук, доцент.

С 91 **Сучасні напрями змін в управлінні охороною здоров'я: модернізація, якість, психологія та комунікація:** Міжнародна наукова конференція. За заг. ред. проф. В. Г. Марічерета, 28 травня 2026 року, м. Одеса. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2026. 452 с.
ISBN 978-966-397-640-2

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей, які стали предметом обговорення учасників Міжнародної наукової конференції «Сучасні напрями змін в управлінні охороною здоров'я: модернізація, якість, комунікація» у м. Одесі 31 травня 2024 року у Одеському національному медичному університеті.

Збірник зібраний науковими фахівцями Одеського національного медичного університету і розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти.

УДК 351.77-048.35(062.552)

СЕКЦІЯ 4. ІННОВАЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ МОДЕЛІ ТА БІЗНЕС-РІШЕННЯ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я ТА ПСИХОЛОГІЇ

Bidirectional LSTM with temporal attention fore early detection of burnout in healthcare workers: an innovative management approach Ibraim Didmanidze, Gregory Kakhiani, Zurab Megrelishvili.....	142
Assessment of Educational Quality and Professional Readiness in Georgian Dental Programs Fridon Japaridze, Mariam Gogotishvili, Mzia Bakradze, Nato Zosidze, Iamze Nataridze, Tamuna Tsulukidze.....	147
Освітньо-цифрова екосистема як стратегічний інструмент управління сучасним медичним закладом Горищак Сергій Петрович	151
Комунікаційні алгоритми як інструмент управління якістю та безпекою медичної допомоги: від паузи до AI-підтримки Гетьман Олеся Іванівна, Адельзберг Ольга Володимирівна.....	155
Механізми управління конфліктами в організації: психологічні технології попередження та вирішення Рудінська Олена Володимирівна, Бошина Тетяна Миколаївна.....	159
Актуальність проєктного підходу до формування команд: розвиток і мотивація персоналу Рудінська Олена Володимирівна, Кармелюк Анатолій Сергійович	162
Вплив брендингу кластерного медичного закладу на лояльність пацієнтів і стійкість до кризових ситуацій Рудінська Олена Володимирівна, Люханова Христина Андріївна.....	165
Управління проєктами антикризового відновлення організації (в системі сучасних закладів охорони здоров'я України) Церковна Альона Володимирівна, Черненко Олена Василівна, Черненко Вадим Сергійович	168
Впровадження data-driven підходів в управлінні людськими ресурсами медичних організацій: потенціал, обмеження та перспективи розвитку Ярмола Таїсія Євгенівна	173

СЕКЦІЯ 5. ІННОВАЦІЇ ТА ВИКЛИКИ У ГРОМАДСЬКОМУ ЗДОРОВ'Ї: ІНТЕГРАЦІЯ, ПРОФІЛАКТИКА, СТАЛІСТЬ

Сексуально-репродуктивне здоров'я підлітків у практиці сімейного лікаря: інтегрований підхід до профілактики, маршрутизації та сталого громадського здоров'я Марічереда Валерія Геннадіївна	177
---	------------

СЕКЦІЯ 5. ІННОВАЦІЇ ТА ВИКЛИКИ У ГРОМАДСЬКОМУ ЗДОРОВ'Ї: ІНТЕГРАЦІЯ, ПРОФІЛАКТИКА, СТАЛІСТЬ

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-640-2-44>

СЕКСУАЛЬНО-РЕПРОДУКТИВНЕ ЗДОРОВ'Я ПІДЛІТКІВ У ПРАКТИЦІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ: ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО ПРОФІЛАКТИКИ, МАРШРУТИЗАЦІЇ ТА СТАЛОГО ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

Марічерда Валерія Геннадіївна

доктор медичних наук, професор,

професор кафедри акушерства та гінекології

Одеський національний медичний університет

м. Одеса, Україна

Сексуально-репродуктивне здоров'я підлітків є важливою складовою громадського здоров'я, оскільки безпосередньо впливає на якість життя молодого покоління, репродуктивний потенціал населення, демографічну стійкість і довгострокові показники здоров'я суспільства. Підлітковий вік є критичним періодом фізичного, психоемоційного та соціального розвитку, упродовж якого формуються моделі ставлення до власного тіла, сексуальної поведінки, міжособистісних стосунків, відповідального прийняття рішень і звернення по медичну допомогу.

Особливої актуальності проблема набуває в умовах сучасних викликів громадського здоров'я, зокрема повномасштабної війни в Україні, внутрішнього переміщення населення, психоемоційної травматизації, порушення доступу до медичних послуг, зростання соціальної вразливості дітей і підлітків. У таких умовах ризику небажаної або ранньої вагітності, інфекцій, що передаються статевим шляхом, ВІЛ, сексуального та гендерно зумовленого насильства, порушень менструального здоров'я та психосоціальної дезадаптації потребують системної відповіді на рівні первинної медичної допомоги.

Сімейний лікар є першою точкою контакту підлітка із системою охорони здоров'я, тому має унікальні можливості для раннього виявлення ризиків, профілактичного консультування, первинної клінічної оцінки, формування довіри, забезпечення конфіденційності та координації подальшої допомоги. У сфері сексуально-репродуктивного здоров'я діяльність сімейного лікаря не повинна обмежуватися реагуванням на окремі скарги. Вона має охоплювати оцінку менструального здоров'я, консультування щодо контрацепції, профілактику ППШ/ВІЛ, виявлення ознак насильства, оцінку психоемоційного стану, ризикованої поведінки та соціальної вразливості.

Інтегрований підхід передбачає поєднання доказової медицини, принципів підлітково-дружніх послуг, біопсихосоціальної оцінки, міждисциплінарної взаємодії та безперервного супроводу. Ключовими принципами такої допомоги є доступність, конфіденційність, недискримінація, повага до автономії підлітка, зрозуміла комунікація без осуду, інформована згода, залучення підлітка до прийняття рішень і створення безпечного простору для обговорення чутливих питань.

Практичним інструментом комплексної оцінки ризиків може бути HEADSS або HEEADSSS-підхід, який дає змогу оцінити сімейне середовище, навчання, харчову поведінку, соціальну активність, вживання психоактивних речовин, сексуальну поведінку, психічне здоров'я та безпекові ризики. Використання такого структурованого підходу дозволяє виявити приховані фактори ризику, які підліток не завжди озвучує під час звичайної консультації.

Профілактична складова роботи сімейного лікаря має включати консультування щодо статевого дозрівання, менструального здоров'я, здорових стосунків, згоди, контрацепції, подвійного захисту, профілактики ППШ/ВІЛ, вакцинації проти вірусу папіломи людини та гепатиту В, а також формування навичок відповідального звернення по медичну допомогу. Важливим є не лише інформування, а й адаптація комунікації до віку, рівня зрілості, психоемоційного стану та життєвого контексту підлітка.

Маршрутизація пацієнта-підлітка має бути ризик-орієнтованою. За низького ризику достатніми є профілактичне консультування, формування навичок безпечної поведінки та планове спостереження. За помірного ризику необхідні поглиблена оцінка, індивідуалізоване консультування, повторний контакт і, за потреби, направлення до профільного спеціаліста. За високого ризику, зокрема у випадках

підозри на сексуальне насильство, суїцидальні наміри, тяжкий психічний стан, вагітність у ранньому підлітковому віці, симптоми тяжкої інфекції або загрозу безпеці, потрібна невідкладна маршрутизація із залученням спеціалізованої медичної, психологічної, соціальної або захисної допомоги.

Особливе значення має безперервність супроводу. Сімейний лікар повинен не лише надати первинну консультацію або направлення, а й залишатися координатором маршруту, а саме пояснювати наступні кроки, контролювати виконання рекомендацій, організовувати повторні візити, оцінювати прихильність до лікування, психологічну безпеку та доступність подальшої допомоги. Саме така модель забезпечує сталість профілактичних і клінічних втручань у системі громадського здоров'я.

Таким чином, сексуально-репродуктивне здоров'я підлітків у практиці сімейного лікаря має розглядатися як комплексна сфера, що поєднує медичні, психологічні, соціальні, етичні та правові компоненти. Запровадження підлітково-дружніх, доказових і алгоритмізованих підходів у первинну медичну допомогу сприяє ранньому виявленню ризиків, зниженню стигми, підвищенню доступності послуг, своєчасній маршрутизації та формуванню відповідальної здоров'язбережувальної поведінки серед підлітків. У довгостроковій перспективі це є важливою умовою сталого розвитку громадського здоров'я, збереження репродуктивного потенціалу та покращення якості життя молодого покоління.

Література:

1. Erlandsson K., Marichereda V., Borshch V. et al. Advancing sexual and reproductive health and rights in wartime Ukraine through international collaboration. *Sexual & Reproductive Healthcare*. 2025. Volume 46. 101158. <https://doi.org/10.1016/j.srhc.2025.101158>.

2. Erlandsson K., Marichereda V., Klymanska L., Klos L., Haletska I., Klimanska M., Drobot D., Borshch V., Nitochko K., Mogilevkina I., Marcellas Vlahakis M., Daka L., Vergara M., Borneskog C. Integrating sexual and reproductive health in higher education and healthcare services in Ukraine: A sustainable initiative for empowering war-affected youth. *Sexual & Reproductive Healthcare*. 2025. 101060. <https://doi.org/10.1016/j.srhc.2024.101060>.